

Przeczytaj fragment utworu Henryka Sienkiewicza pt. „Sąd Ozyrysa”.

W starożytnym Egipcie bóg Ozyrys odbywa sąd nad duszą Psunabudesa, o której los spierają się Głupota i Niegodziwość, a w rozstrzygnięciu sporu ma pomóc Mądrość.

I w tejże chwili przywołał Mądrość, a ta stawiała się natychmiast i spojrzawszy na Psunabudesa nie zdziwiła się wprawdzie, albowiem Mądrość niczemu się nie dziwi, ale uśmiechnęła się jakby z pewnym zadowoleniem i rzekła:

- Ach, to Jego Ekscelejncja, który tajnym okólnikiem do gubernatorów zabronił mi pobytu w Egipcie!...

- Dla dobra państwa, słowo uczciwości... - począł się tłumaczyć Psunabudes.

Lecz Ozyrys nakazał mu milczenie, sam zaś zapytał:

- Powiedz mi, Mądrości, czy ten zakaz był bardziej głupi, czy niegodziwy?

- Jednakowo, zupełnie jednakowo! - odpowiedziała Mądrość.

Więc Sprawiedliwy położył równe ciężarki na szalach, opartych o stopień jego tronu.

- Mów dalej - rzeki - aby się stało wreszcie wiadomo, który z tych dwóch duchów ma pomyśleć o najwłaściwszym dla Ekscelejncji osiedleniu.

Więc Mądrość zaczęła streszczać całe życie Psunabudesa, od wczesnej młodości aż do ostatniej chwili jego ziemskiej podróży. Wspomniała, jak w akademii, w stubramnych Tebach, był zaciekłym liberałem, jak wstąpiwszy następnie do urzędu, zapisał się niebawem do działaczy państwowych i drwił z zasad, które za studenckich czasów wygłaszał, jak pod hasłem: „Egipt dla Egipcjan!” pracował nad zjednoczeniem państwa pod władzą memfickiej biurokracji, jak wreszcie w ciągu długiego swego zawodu ustawicznie kogoś podejrzewał, coś wietrzył, przeciwko komuś wysyłał raporty, przed czymś ostrzegał, czegoś nie dopuszczał, coś zamykał, coś ukracał — i zamiast rozszerzać ludzką działalność i ludzkie życie, ustawicznie je obrzydzał, krępował i ograniczał.

- Czy nie sądzisz, że to są szelmostwa? - przerwał Ozyrys dorzucając ciężaru na szalę Niegodziwości.

- Nie przeczę, o Wszczętręsiwy - odrzekła Mądrość - ale pozwól sobie zauważyć, że była w tym i głupota tak wielka jak piramida Cheopsa, albowiem Psunabudes, pracując niby dla potęgi Egiptu, w gruncie rzeczy go osłabiał, pracując niby dla jego sławy, ostatecznie go zohydzał, pracując niby dla porządku w państwie, wtrącał je w bezład i tworzył mu wewnętrznych nieprzyjaciół, a przy tym nigdy w jego zakutej głowie nie powstała ani na chwilę myśl, że cała jego robota może przynieść tylko szkody i klęski.

- Jeśli tak - rzekł Sprawiedliwy - to trzeba dorzucić i na szalę Głupoty.

I. Zadania do tekstu

1. Tekst Sienkiewicza:

- A) posiada elementy humorystyczne B) ukazuje sytuację moralną człowieka u władzy
 C) zawiera narrację pierwszoosobową D) ma charakter popularnonaukowy

2. Według słów Psunabudesa w interesie mieszkańców Egiptu było, by:

- A) kierowali się zdrowym rozsądkiem B) postępowali bezmyślnie
 C) w państwie panował rozum D) urzędnicy tępil wszelkie przejawy roztropności

3. Człowiek stający przed sądem w tekście:

- A) zyskał przychyłność Mądrości B) działał zgodnie ze swoimi przekonaniem
 C) był wpływowym urzędnikiem D) ma nazwisko znaczące

4. Użyty w tekście wyraz *szelmostwa* można zastąpić słowem:

- A) partactwo B) niegodziwość C) szubrawstwo D) nikczemność

5. Zgodnie z tekstem wyrazem *głupoty* jest:

- A) skłócanie obywateli w państwie B) osłabianie państwa
 C) dążenie do sławy D) budowanie potęgi kraju

6. W *Sądzie Ozyrysa* nie ma mowy o:

- A) ograniczaniu obywateli przez władzę B) tropieniu wykroczeń
 C) donosicielstwie D) oszustwach finansowych

II. Zadania do lektur i wiedza o literaturze

7. W *Dziadach cz. II* ze światem nadprzyrodzonym:

- A) jest związana pasterka Zosia B) kontaktuje się Guślarz
 C) łączą się prawa moralne D) prowadzi dialog chór

8. *Dziady cz. II* Adama Mickiewicza poprzez treść i budowę nawiązują do:

- A) tradycji antycznej B) kultury ludowej
 C) filozofii romantycznej D) satyry

9. Słowa z *Dziadów cz. II* „Mówcie, komu czego braknie, / Kto z was pragnie, kto z was łaknie?”:

- A) są skierowane do zebranych ludzi
 B) wypowiada Starzec
 C) informują o celu sprawowania obrzędu
 D) wyrażają obawę przed zjawami

10. Los duchów w zaświatach w *Dziadach cz. II*:

- A) mogą zmienić ludzi
 B) wynika z ich postępowania na ziemi
 C) jest zawsze skutkiem dokonanych zbrodni
 D) poznajemy poprzez wypowiedzi zjaw

11. Prawdą jest, że Aleksander Fredro:

- A) znał z doświadczenia życie żołnierskie
 B) zdobył gruntowne wykształcenie uniwersyteckie
 C) zasłynął jako poeta
 D) pochodził z ludu

12. Do gatunków dramatycznych zaliczamy:

- A) komedię
 B) tragedię
 C) dramat romantyczny
 D) balladę

13. Regularność rytmiczna, podział na strofy, powtórzenia, często charakter pochwalny to cechy:

- A) pieśni
 B) fraszki
 C) hymnu
 D) wiersza wolnego

14. W limeryku Wandy Chotomskiej jest:

- A) komizm słowny
 B) komizm sytuacyjny
 C) nazwa własna
 D) pytanie retoryczne

*Pewien cieśla w Dolnej Mszanie
zjadł siekierę na śniadanie.
A dlaczego? A dlatego,
że miał chęć na coś ostrego
cieśla w Dolnej Mszanie.*

III. Nauka o języku

15. W Biblii ma swoje źródło frazeologizm:

- A) kainowe znamię
 B) trąby jerychońskie
 C) przeciąć węzeł gordyjski
 D) siedzieć jak na tureckim kazaniu

16. Niosobową formą czasownika jest:

- A) sądząc
 B) sądzono
 C) sądzony
 D) sądenie

17. Tytuł książki Agnieszki Frączek:

- A) zawiera neologizm
 B) zawiera homonim
 C) jest grą językową
 D) zachęca do czytania

18. Zdaniem złożonym współrzędnie jest aforyzm:

- A) Nie otchłań dzieli, lecz różnica poziomów.
 B) Myśli są niewidzialne, ale bezmyślność jest widoczna.
 C) Nie wyobrażajmy sobie siebie, bądźmy.
 D) Czasem trzeba zamilknąć, żeby zostać wysłuchanym.

19. Teraz trzeba znaleźć nowy dom milusim kociątkom. - w zdaniu:

- A) brak podmiotu
 B) jest wyraz nacechowany ekspresywnie
 C) występuje przyimek
 D) jest orzeczenie imienne

20. Same spółgłoski bezdźwięczne są w wyrazie:

- A) szczęście
 B) ciało
 C) sierść
 D) kaszkiet

21. Orzeczenie imienne to:

- A) Czytała wnikliwie
 B) Zostańcie tutaj
 C) Stał się dorosły
 D) Jest z kolegami

22. Poprawna interpunkcja jest w zdaniu:

- A) Idąc, spostrzegł afisz, więc, wbrew wcześniejszym zamiarom, ruszył do kina.
 B) Kiedy podszedł, szklane frontowe drzwi otwały się automatycznie.
 C) Film się już rozpoczął ale Jan usiadł dyskretnie w ostatnim rzędzie.
 D) Rozpiąwszy marynarkę zaczął śledzić akcję toczącą się na ekranie.

23. Wyłącznie partykuły są w szeregu:

- A) od, ach, no
 B) oby, li, niech
 C) toteż, zbyt, za
 D) przez, dla, że

24. Zaimkiem przymiotnym nie jest:

- A) tam
 B) jacy
 C) nikt
 D) tę

25. Błąd językowy jest w zdaniu:

- A) Nie ufam osobom, którzy spóźniają się na spotkanie.
 B) Małżeństwo zawarli cztery pary.
 C) Z powodu choroby nie mogła obejrzeć spektakl.
 D) Autograf mistrza można otrzymać przed pokazem i zaraz po nim.

26. Przedostatnia sylaba jest akcentowana w wyrazie:

- A) astronautyka
 B) wicemistrz
 C) zwiedzilibyśmy
 D) kolekcja